

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för skatteadministration
103 33 Stockholm

Coompanions yttrande angående SOU 2018:49 ” F-skattesystemet – några särskilt utpekade frågor”

Coompanion är en företagsrådgivande organisation för människor som vill starta företag eller andra verksamheter tillsammans, i kooperativa form. Vi finns på 25 platser i landet och är representerade i Sveriges samtliga län. Coompanion breddar entreprenörskapet och ger människor som vill förverkliga företagsidéer tillsammans skräddarsydd information, företagsrådgivning och utbildning - från idé till framgångsrikt företagande. Kooperativt företagande är entreprenörskap på alla nivåer och kan bedrivas i ekonomisk förening eller aktieföretag. Oftast startar kooperativa verksamheter i form av ekonomisk förening. Coompanion har ca 100 medarbetare samt ägs och styrs lokalt av över 1100 medlemmar vilka precis som vi, vill verka för ett demokratiskt företagande där samarbetet och allas engagemang är rena drivhuset för ekonomisk, social och hållbar tillväxt. Kooperativ verksamhet passar bra inom alla branscher, och har visat sig innovativ inom moderna sätt att driva företag, såsom t.ex. plattformskooperativ och egenanställningsföretag.

Sammanfattning

- Coompanion **uppmärksammar** att ytterligare klargöra och tydliggöra arbetsrättsliga och skatterättsliga förutsättningar för arbetskooperativa verksamheter och egenanställningsföretag där anställda och företagare är svårdefinierade. Vi upplever en tillväxt av dessa organisationsformer vilket återspeglar ett behov av en ökad flexibilitet på arbetsmarknaden.
- Coompanion Sverige **tillstyrker** delbetänkandets förslag om att återinföra kravet på flera uppdragsgivare, dock uppmärksammar vi till försiktighet.
- Coompanion Sverige **efterfrågar** en förändring i lagstiftningen, en särlagstiftning för egenanställning och arbetskooperativ i syfte att möta den idag oklara ställningen på arbetsmarknaden i förhållande till anställning och företagare.
- Coompanion Sverige **understryker** att egenanställningsföretag till och med kan förhindra bokföringsbrott genom att förenkla företagande, inte minst för grupper med svårigheter att förstå svenska företagsförutsättningar såsom t.ex. nyanlända.
- Coompanion **instämmer** i delbetänkandets slutsatser om att följa Eurofunds rekommendationer för att få klarhet i egenanställdas status på arbetsmarknaden

Coompanion ställningstagande till bedömningarna i utredningen

Coompanion har valt att ta ställning till delbetänkandet utifrån de identifierade frågorna i utredningen:

- Har F-skattesystemet lett till att de som egentligen är anställda anlitas som näringsidkare, s.k. falska egenföretagare, och i vilken utsträckning kan systemet uppfattas ge sådana effekter?
- Vilken uppfattning finns om s.k. faktureringsplattformar, egenanställningsföretag eller liknande, där personer med A-skatt anser sig i formell mening anställda av ett faktureringsföretag och använder det företagets F-skatt vid fakturering av arbetet?
- Behöver bestämmelserna om F-skatt ändras i syfte att bekämpa skattefusk och skatteundandragande i aktuella avseenden?

Falska egenföretagare

Lagstiftningen skiljer på anställda och företagare. Arbetsrätten och skatterätten har dessutom olika definitioner. Vi vill poängtera att det i kooperativa verksamheter oftast inte finns tydliga skillnader mellan anställda och företagare, då oftast den anställda också är ägare och företagare. Detta är sedermera en vanlig utmaning för arbetskooperativa företag. Vår uppfattning är, i enighet med delbetänkandet att detta inte är huvudanledningen till att avgöra ifall det råder en gråzon mellan anställning och företagande.

Enligt delbetänkandet är det flera parametrar som spelar in om en person ska få F-skattsedel samt betraktas som företagare. Idag kan en person anses vara företagare med enbart en uppdragsgivare då kravet på att ha fler uppdragsgivare än en har tagits bort. Coompanion håller med delbetänkandets slutsatser om att f-skattesystemet bidrar till fler falska egenföretagare främst på grund av det minskade kravet på flera uppdragsgivare. Vi uppmanar därför till att återinföra kravet på flera uppdragsgivare. Vi efterfrågar också en samsyn mellan olika lagstiftningar på vem som är arbetstagare och respektive företagare, och uppmanar att inkludera arbetskooperativ organisering i den utredningen.

Egenanställningsföretag

Som vi påpekar ovan är såväl skatterättsligt som arbetsrättsligt en person antingen anställd eller företagare och bedömningarna skiljer sig åt i de olika lagstiftningarna. Även enligt socialförsäkringsbalken samt enligt lagen om arbetslöshetsförsäkringen (ALF) är en person antingen företagare eller arbetstagare. För arbetskooperativa verksamheter och egenanställning som är en hybrid innehåller delar både från anställning och från företagande. Det är därför inte möjligt att komma ifrån, att egenanställning, precis som arbetskooperativ, har en oklar ställning på arbetsmarknaden. Coompanion anser att endast en förändring i lagstiftningen, en särslagstiftning, möjliggör klarhet i detta förhållande.

Coompanion vill särskilt lyfta fram argumenten som tas upp i delbetänkandet om att det är positivt med egenanställningar då det är ett mindre risktagande för en person att använda egenanställning jämfört med att starta ett företag. Utredningen tar här upp att handläggare på Skatteverket vittnar om att det finns en grupp som har liten kunskap om att bedriva näringsverksamhet för vilka egenanställning är att föredra. Coompanion bedriver på flera håll i Sverige kooperativt influerade projekt med egenanställningsföretag riktade till målgruppen nyanlända eller personer med utländsk bakgrund. Vi ser en stor fördel med denna organisationsform då okunskap om svenska regelverket annars riskerar att leda till bokföringsbrott.

Vidare ser vi en fördel med egenanställningsföretag då arbetsmarknaden alltmer präglas av tjänsteföretag. Egenanställning passar bra för tjänsteförsäljning och andra uppdrag som inte förutsätter stora investeringar.

Som vi påpekar ovan efterfrågar vi tydlighet för egenanställning och annan arbetskooperativ organisering gällande hur lagstiftningen bedömer personer som kan anses som anställd eller företagare.

Detta blir till exempel relevant när det gäller arbetslöshetsersättningen: Enligt a-kassans regler är man antingen arbetstagare eller företagare. Det finns flera kriterier som används för att definiera detta. Som företagare kan man inte få a-kassa mellan olika uppdrag. Det skulle kunna innebära att en person som tar uppdrag genom egenanställning, där uppdragen sedan upphör, inte är kvalificerad till a-kassa.

När det gäller socialförsäkringen görs skillnad på företagare och anställda. Detta regleras i socialförsäkringsbalken. Återigen är det svårt att se självklart vilken grupp egenanställda tillhör. Vår uppfattning är att oklarheterna med egenanställningar kommer att kvarstå så länge lagstiftningen så tydligt delar in i två grupper - anställd eller företagare. Arbetskooperativ eller egenanställningar passar inte in i någon med klarhet, varför vi efterfrågar ytterligare tydlighet i ärendet.

Coompanion instämmer i delbetänkandets slutsatser om att följa Eurofunds rekommendationer för att få klarhet i egenanställdas status på arbetsmarknaden. I rapporten "Exploring self-employment in the European Union" (Eurofound 2017) som utredningen tar upp, hänvisas till dessa förslag att komma åt oklarheterna:

1. att skapa en mellanliggande status: skapande av en hybridstatus för egenföretagare med särskilda rättigheter, särskilt när det gäller socialt skydd
2. skapande av en status för ekonomiskt beroende arbetstagare,
3. användande av kriterier för ekonomiskt beroende för att identifiera och bekämpa falskt egenföretagande,
4. fastställande av kriterier för att tydligt skilja anställning från egenföretagande

Coompanion ser en tillväxt av egenanställningsföretag. Tillväxten av egenanställningsföretag återspeglar troligen behov av en ökad flexibilitet på arbetsmarknaden.

Coompanion håller inte med om de förslag till skärpningar av reglerna för godkännande för F-skatt som utredningen föreslår då det innebär ytterligare svårigheter att starta och driva företag. Som exempel skulle avskaffandet av möjligheten till godkännande redan på stadiet då den sökande avser starta näringsverksamhet innebära ett långtgående ingrepp i företagandet och kommer att innebära svårigheter för nystart av företag.

Ändring av bestämmelserna för F-skatt

System med högre grad av färdigfyllda uppgifter leder till mindre skattefel. Utifrån det kan f-skattesystemet bidra till skattefusk och undandragande av skatt. Eventuellt kan egenanställningsföretag bidra till mindre skattefusk och undandragande av skatt eftersom den anslutne måste visa kostnaderna som den vill dra av. Enligt den undersökning av Novus som hänvisas till i utredningen svarar hela 86% att egenanställning har hjälpt dem göra rätt med skatter.

Remissvaret är berett av Åsa Ohlsson på Coompanion Skåne och Coompanion Sveriges Ordförande samt antagen av Coompanion Sveriges Arbetsutskott (AU) 20181115.

Gordon Hahn

Ordförande Coompanion Sverige

COOMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

Coompanion Sverige
Skånegatan 61
116 37 Stockholm
www.coompanion.se